

ŽIVETI V EDINOSTI - JANUAR

I. ZA KATEHETA

1. Razmišljanje o temi:

Svet v katerem živimo je prepreden z nerazumevanjem, uveljavljanjem svoje lastne želje in volje, ne ozirajoč se veliko na drugega človeka. Vse to s seboj prinaša nerazumevanje, neenotnost, ne-edinost že v družini in posledično tudi v okolici v kateri živimo, v družbi, narodu in tudi v Cerkvi med nami kristjani.

Zgodovina Cerkve nam ispričuje kam pripelje ta ne-edinost med kristjani - do razkola, do delitve na vzhodno in zahodno Cerkev...

Toda Kristus je želel, da bi bilo eno kakor sta On in Oče eno. Vzgoja za edinost pa se začne že v zgodnjih otroških letih, ko se otrok uči, da je potrebno upoštevati tudi drugega človeka, ki je ob tebi. Da je pogovor pot po kateri pridemo do skupne rešitve, do skupnega cilja. Da je potrebno v življenju tudi popuščati in odpuščati, da lahko med seboj živimo v edinosti. In da upoštevamo načelo, da smo pred Kristusom vsi enakovredni, saj smo vsi božji otroci, pa ne glede na to kje smo rojeni ali kako bogati oz. revni smo (če merimo le z denarjem).

Blaženi A. M. Slomšek je čutil veliko bolečino ob razklanosti Cerkve, ne le doma, temveč tudi v svetu. Zato je ustanovil Bratovščino sv. Cirila in Metoda, ki jo je potrdil tedanji papež Pij IX. Pridružili so se ji kristjani iz vse Evrope. Bratovščina se je skozi čas preimenovala v Apostolstvo sv. Cirila in Metoda, ki je tudi v naših krajih še danes živo. Slomšek je želel povezati čimveč narodov v molitveno navezo za edinost med krščanskimi narodi.

Toda, da bo prišlo do edinosti med krščanskimi narodi je potrebno najprej moliti in delati za edinost med nami. In k temu nas vabi in spodbuja tudi naš blaženi Slomšek.

2. Iz življenja blaženega A.M. Slomška (glej priloga 1.a in 1.b):

Bil je 26. november 1800, ko se je premožnemu kmetu Marku Slomšku in dvajsetletni ženi Mariji, rojeni Zorko, rodil prvi od osmih otrok- sin Anton. Anton je imel brezskrbno otroštvo. Za gmotno blagostanje je poskrbel že njegov praded Štefan Novak. Ta je kar od petih gospodarjev kupil posestva in jih zaokrožil v posestvo Slom, s tem pa je spremenil tudi svoj priimek v Slomšek.

Posestvo je merilo več kot šestdeset hektarov dobre zemlje. Poleg stanovanjske hiše je domačija imela še več gospodarskih poslopij in mlin, ki je bil Slomškovim stalen vir denarnih dohodkov. Oče Marko je bil izučen čevljar in tako nikoli ni manjkalo obiskov in naročil pri hiši. K posestvu pa so Slomškovi vedno nekako šteli tudi cerkvico sv. Ožbalta, ki jo je dal pozidati Antonov praded Štefan.

Prav ta cerkvica je bila središče Antonovega otroškega sveta. Na trati okoli cerkvice je pastiral z drugimi otroci, iz cerkvenih stopnic pa jim je včasih tudi pridigal. Cerkvica jebila leta 1856 prenovljena in Anton je bil tisti srečnež, ki jo je lahko kot škof posvetil. Notranjost cerkvice krasijo freske iz leta 1914, ki prikazujejo pomembne dogodke iz Antonovega življenja.

Med temi dogodki je upodobljena tudi Antonova izbira birmanskega botra. Na birmo je Antona pripravila mama in ona mu je svetovala, da naj si za botra izbere tistega, ki bo pri javnem izpraševanju v cerkvi najbolj vešč v poznavanju nauka in razumevanju krščanskega življenja. Anton je materin nasvet resno vzel in budno spremljal naslednje javno izpraševanje v cerkvi. Najbolje se je odrezal ne preveč bogat kmetič in prav njega si je Anton, v splošno

začudenje vseh, izbral za birmanskega botra. Pri birmi je dobil še drugo ime Martin. Zato se je kasneje podpisoval Anton Martin Slomšek.

Kateheza o blaženem Slomšku tretje triletje - januar

1. Cilj: nimam vedno prav- sprejemam različna mnenja

Spoznavni: Otroci razumejo, da nimajo vedno prav in da je nujno sprejemati različna mnenja.

Doživljajski: Otroci doživijo, da je lepo, če v pogovoru najdeš skupni dogovor.

Dejavnostni: Otroci doma, v šoli in pri veroučni uri sprejemajo mnenja drug drugega.

2. Vzgojna drža: sprejemanje

3. Veroučna sredstva in pripomočki:

- križ
- sveča
- slika blaženega Slomška
- računalnik
- LCD projektor
- projekcijsko platno
- PPS projekcija o Slomšku
- beli listi A4
- za vsakega otroka 1 kopijo Slomškovega življenjepisa za drugo triletje (priloga 1)
- za vsakega otroka 1 kopijo besedilo pesmi: Ko bi ljudje ljubili se (priloga 2)
- za vsakega otroka list z molitvijo za edinost (priloga 3) ali PPS

4. Pesem: Svet mora biti lepši

5. Molitev: Očenaš, molitev za edinost

6. Molitveni kotiček: križ, sveča, slika škofa Slomška

7. Doživljajski lik: Slomšek

8. Priprava prostora: ni potrebna posebna priprava, ker je tisto kar je pomembno že v molitvenem kotičku. V kolikor ni molitvenega kotička naj se na mizi v sredi učilnice pripravi vse kar je predvideno za molitveni kotiček.

KATEHEZA

1. Uvod

Po uvodnem pozdravu, preverjanju prisotnosti in domačih nalog otrokom povemo kaj bomo počeli to uro.

Danes bomo govorili o blaženem škofu Slomšku in o njegovem prizadevanju za edinost med kristjani. Najprej pa začnimo z molitvijo.

a. Molitev: *Se pokrižamo in zmolimo molitev Oče naš.*

2. Oznanilo

Le nekaj lekcij nazaj (7. razred) oz. lansko (8. razred) ali predlansko leto (9. razred) smo pri verouku govorili o blaženem škofu Slomšku, ki je bil Slovenec, doma iz Sloma pri Ponikvi in je bil poleg tega, da je bil duhovnik in škof tudi pesnik, pisatelj, velik kulturni in šolski delavec.

Pa si najprej pogledjmo nekaj utrinkov iz njegovega življenja. Ob PPS projekciji otrokom povemo nekaj osnovnih podatkov o Slomškovem življenju (*kar je napisano tudi na listih, ki jih bodo dobili za izdelavo knjižice – kje in kdaj se je rodil, kje je živel, kdo sta bila njegova starša, da je kot otrok bil pastir, da je bila mama tista ob kateri je spoznaval Boga*).

K osnovnim informacijam dodamo, da ga je silno bolelo to, da ljudje tistega časa, pa tudi danes je še vedno tako, niso izpolnili Jezusovega naročila: da bi bili med seboj eno, kakor sta Jezus in Bog eno. V Janezovem evangeliju so zapisane Jezusove besede: »In jaz sem jim dal veličastvo, ki si ga dal meni, da bi bili eno, kakor sva midva eno: jaz v njih in ti v meni, da bi bili popolnoma eno.« (Jn 17,22-23)

Tudi mi danes smo velikokrat razdeljeni, nismo enotni med seboj, se ne razumemo med seboj. Večkrat se nam zgodi, da se s kom ne strinjamo. Da nam njegovo mišljenje ni všeč, se nam zdi čudno in nesprejemljivo. V želji, da bi dokazali svoj prav, smo se pripravljani z drugim celo spreti, se jeziti nanj, mu izreči celo kakšno grdo besedo. Včasih se pri dokazovanju svojega prav zatečemo tudi k dvigu pesti ali roke nad drugim človekom.

Zakaj vse to? Ker ne želimo biti poraženi, ker globoko v sebi želimo biti zmagovalci, želimo biti sprejeti. A dejstvo je, da vedno nimamo vsega prav in ne znamo vsega najboljše. Bog je med ljudi razdelil različne talente in znanja iz razloga, da bi stopili skupaj in si drug drugemu pomagali in ne zato, da bi drug drugemu nasprotovali, se jezili drug na drugega in si bili nevoščljivi. Kaj je bolje: imeti prav ali imeti prijatelje, s katerimi iščeš pravo pot.

Blaženi Slomšek, ki je bil učen, razgledan in moder mož je vedel, da trmasto vztrajanje pri svojem prav ne more in nima za posledico česa pozitivnega. Tako se je zgodilo tudi v zgodovini cerkve, ko dve strani vzhodna in zahodna Cerkev nista našli skupnega jezika, ko se nista znali pogovarjati, si nista znali in zmogli prisluhniti. Ko se enkrat začneš prepirati velikokrat nisi sposoben treznega in razumnega razmišljanja. Tudi na pogovor nisi vedno pripravljen in v pogovoru težko prisluhneš drugemu ker večkrat misliš samo kako boš drugi strani dokazal svoj prav. Takšne človeške slabosti so Jezusovo Cerkev pripeljale do razpada na dva dela. Slomšek je globoko čutil, da delitev na dva dela ni del božje zamisli, ampak posledica človeških slabosti.

O želji biti eno nam je govoril že Jezus sam, kot je njegove besede zapisal evangelist Janez: : »In jaz sem jim dal veličastvo, ki si ga dal meni, da bi bili eno, kakor sva midva eno: jaz v njih in ti v meni, da bi bili popolnoma eno.« (Jn 17,22-23) Tudi blaženi škof Slomšek je ljudi svojega časa spodbujal, pa tudi nas danes spodbuja, da bi si prizadevali za edinstvo med krščanskimi cerkvami. Seveda pa moramo najprej poskrbeti za edinstvo med seboj, v svojem vsakdanjem življenju, če želimo, da bodo naše molitve obrodile sadove.

Slomšek je tako za časa svojega življenja ustanovil Bratovščino sv. Cirila in Metoda v katero je povezal veliko drugih evropskih narodov, da bi vsi ti ljudje molili, da bi kristjani med seboj zopet postali povezani. In to Slomškovo željo je potrdil takratni papež Pij IX. leta 1851.

Bratovščina sv. Cirila in metoda se je skozi čas preimenovala v Apostolstvo svetega Cirila in Metoda. V tem apostolstvu so združeni ljudje, ki se trudijo, da bi najprej zaživel mir in spravo med nami, da bi tako lahko počasi res gradili eno Kristusovo Cerkev. Tudi mi se lahko pridružimo molitvi za edinost. Če bomo vsaj ob nedeljah molili molitev za edinost kristjanov bo to že lep prispevek pri omenjenem prizadevanju. Seveda pa se moramo vsak dan truditi, da bomo znali prisluhniti drugim in da bomo vedno izbirali pot dialoga, pogovora in ne pot (pre)moči.

3. Dejavnost

a) Lahko začno izdelovati Slomškovo knjižico. Naredijo platnico za knjigo in dodajo prvi list s kratkim življenjepisom blaženega Slomška (priloga 1). Lahko dodajo še en list (ali pa naredijo to kar na list z molitvijo za edinost, ki jo bodo zmolili na koncu) na katerega zapišejo: Bratovščina sv. Cirila in Metoda, 1851 leta potrdi papež Pij IX., Molimo za edinost kristjanov. In še nekam na list pripišejo: Gospod, daj, da bom znal poslušati in se pogovarjati! (lahko napišejo tudi s svojimi besedami).

b) Ker so pred nami že mladostniki jih lahko preizkusimo v tem koliko znajo zagovarjat svoje mnenje, svoja stališča, koliko so večji pogovarjanja. Zato lahko izvedejo vajo: parlament. Mladostnike razdelimo v dve (ali več skupin). V vsaki skupini naj bo od tri do pet oseb. Vsaka skupina naj dobi na listku napisane stvari, ki jih mora zagovarjat in drugo skupino prepričati, da so njihovi predlogi oz. argumenti boljši. Cilj naj bo, da najdejo konsenz, skupni jezik o isti stvari. Predlagane vsebine lahko zamenjate glede na problematiko, ki vlada med mladostniki. Predlogi tem:

- ena skupina zagovarja trditev: s pogovorom uredimo vse težave; druga skupina ima ravno nasprotno trditev: s pogovorom ne moreš nič rešiti, samo kričanje in udarci pripeljejo stvar do konca
- ena skupina zagovarja trditev: za otroka je dobro, da živi s staršema istega spola; druga skupina ima ravno nasprotno trditev: za otroka je škodljivo, če živi s staršema istega spola
- ena skupina zagovarja trditev: nedeljska maša je nujno potrebna za krščansko življenje in rast v veri; druga skupina ima ravno nasprotno trditev: nedeljska maša niti najmanj ni nujna za rast osebne vere
- ena skupina zagovarja trditev: droge so za človeško življenje škodljive; druga skupina ima ravno nasprotno trditev: droge naredijo človeško življenje lepše in prijetnejše

Naloga kateheta je, da poskrbi za kulturni pogovor in da na koncu skušajo najti skupni dogovor glede vsebine.

c) Če čas dopušča je možno narediti oboje: kar je pod točko a) in točko b).

Po končanem delu se naučimo pesem: Ko bi ljudje ljubili se (priloga 2)

4. Molitev:

Ker si tudi mi želimo, kakor Jezus in potem blaženi Slomšek, da bi bili med seboj eno bomo zdaj za to tudi mi molili. List z molitvijo (priloga 3)

Najprej se pokrižajo in nato skupaj molijo molitev za edinost.:

Gospod Jezus, na večer, preden si umrl za nas, si molil, da bi bili vsi Tvoji učenci popolnoma eno, kakor Ti v Očetu in Oče v Tebi. Daj, da bomo živo začutili, kako velika nezvestoba do Tebe je naša razdeljenost. Daj nam iskrenosti, da bomo priznali in obžalovali ravnodušnost, nezaupanje in medsebojno nenaklonjenost, ki se morda skrivajo v nas. Daj nam poguma, da bomo vse to izkoreninili. Nakloni nam, da se vsi zedinimo v tebi, da bi se iz naših src in ustnic neprestano dvigala Tvoja molitev za edinost kristjanov, kakršno hočeš ti. V tebi, ki si popolna Ljubezen, naj najdemo Pot, ki vodi do edinosti v poslušnosti Tvoji Ljubezni in resnici. Amen.

Nato skupaj zapojejo: Ko bi ljudje ljubili se... ter se pokrižajo za zaključek molitve.

Domača naloga:

Doma, v šoli in pri verouku sprejemamo mnenje drug drugega.

REFLEKSIJA OPRAVLJENE KATEHEZE

PRILOGE

Priloga 1

Iz življenja blaženega Antona Martina Slomška

Bil je 26. november 1800, ko se je premožnemu kmetu Marku Slomšku, ki je bil izučen čevljar in dvajsetletni ženi Mariji, rojeni Zorko, rodil na Slomu pri Ponikvi prvi od osmih otrok- sin Anton. Anton je imel brezskrbno otroštvo. Za gmotno blagostanje je poskrbel že njegov praded Štefan Novak. Ta je kar od petih gospodarjev kupil posestva in jih zaokrožil v posestvo Slom, s tem pa je spremenil tudi svoj priimek v Slomšek.

Domačija je imela veliko posestvo, stanovanjsko hišo, več gospodarskih poslopij in mlin, ki je bil Slomškovim stalen vir denarnih dohodkov. K posestvu pa so Slomškovi vedno nekako šteli tudi cerkvico sv. Ožbalta, ki jo je dal pozidati Antonov praded Štefan.

Prav ta cerkvica je bila središče Antonovega otroškega sveta. Na trati okoli cerkvice je skupaj z drugimi otroci pasel živino. Iz cerkvenih stopnic pa jim je včasih tudi pridigal. Cerkvica je bila leta 1856 prenovljena in Anton je bil tisti srečnež, ki jo je lahko kot škof posvetil. Notranjost cerkvice krasijo freske iz leta 1914, ki prikazujejo pomembne dogodke iz Antonovega življenja.

Med temi dogodki je upodobljena tudi Antonova izbira birmanskega botra. Na birmo je Antona pripravila mama in ona mu je svetovala, da naj si za botra izbere tistega, ki bo pri javnem izpraševanju v cerkvi najbolj več v poznavanju nauka in razumevanju krščanskega življenja. Anton je materin nasvet resno vzel in budno spremljal naslednje javno izpraševanje v cerkvi. Najbolje se je odrezal ne preveč bogat kmetič in prav njega si je Anton, v splošno začudenje vseh, izbral za birmanskega botra. Pri birmi je dobil še drugo ime Martin. Zato se je kasneje podpisoval Anton Martin Slomšek.

Priloga 2

KO BI LJUDJE LJUBILI SE

Ko bi ljudje ljubili se kot bratje in sestre,
ljubezen bi združila vse, podrla vse meje.

In človek bil bi bratu brat, po srcu vsakemu enak.
Ko bi ljudje ljubili se kot bratje in sestre.

Utihnili hrup bi vojn, grozot in mir zavladal bi povsod.
Ko bi ljudje ljubili se kot bratje in sestre.

Stopil bi se zavisti led, družina ena bil bi svet.
Ko bi ljudje ljubili se kot bratje in sestre.

Priloga 3

Molitev za edinstvo kristjanov

Gospod Jezus, na večer, preden si umrl za nas,
si molil, da bi bili vsi Tvoji učenci popolnoma eno,
kakor Ti v Očetu in Oče v Tebi.
Daj, da bomo živo začutili,
kako velika nezvestoba do Tebe je naša razdeljenost.
Daj nam iskrenosti,
da bomo priznali in obžalovali ravnodušnost,
nezaupanje in medsebojno nenaklonjenost,
ki se morda skrivajo v nas.
Daj nam poguma,
da bomo vse to izkoreninili.
Nakloni nam, da se vsi zedinimo v tebi,
da bi se iz naših src in ustnic
neprestano dvigala Tvoja molitev
za edinstvo kristjanov, kakršno hočeš ti.
V tebi, ki si popolna Ljubezen,
naj najdemo Pot,
ki vodi do edinstva
v poslušnosti Tvoji Ljubezni in resnici.
Amen.